

Regnskabsmeddelelse 1.-3. kvartal 2015

- Afkast til den typiske markedsrentekunde på 1,3 pct.
- Fortsat præmievækst
- Valg til foreningen for Nordea Liv & Pensions kunder
- Nordea Liv & Pension nu på e-Boks

Resultat 1.-3. kvartal 2015

- Afkast på 1,3 pct. til den typiske markedsrentekunde
- Vækst i bruttopræmier på 9 pct.
- Resultat før skat på 235 mio. kr.

Nordea Liv & Pension oplevede et fortsat højt niveau i præmieindbetalingerne i de tre første kvartaler i 2015. Udviklingen er tilfredsstillende. Sammenlagt opnåede Nordea Liv & Pension præmieindbetalinger på 9,6 mia. kr.

Afkastene i markedsrenteprodukterne afspejlede tre meget forskellige kvartaler: 1. kvartal præget af rentefald, 2. kvartal med rentestigninger og afdæmpning i aktiemarkederne og 3. kvartal med turbulens på markederne og betydelige kursfald i de globale aktieindeks over meget kort tid. De højeste afkast var at finde i profilerne med flest aktier og andre risikoaktiver. En typisk kunde opnåede et afkast på 1,3 pct. (Vækstpension Aktiv mellem risiko, mere end 15 år til pension).

Bonusgraden faldt en anelse i forhold til begyndelsen af året, fra 10,8 pct. primo året til 10,4 pct. pr. 30. september 2015.

Omkostningsprocenten faldt svagt til 4,9 pct. i forhold til 5,2 pct. på samme tid sidste år.

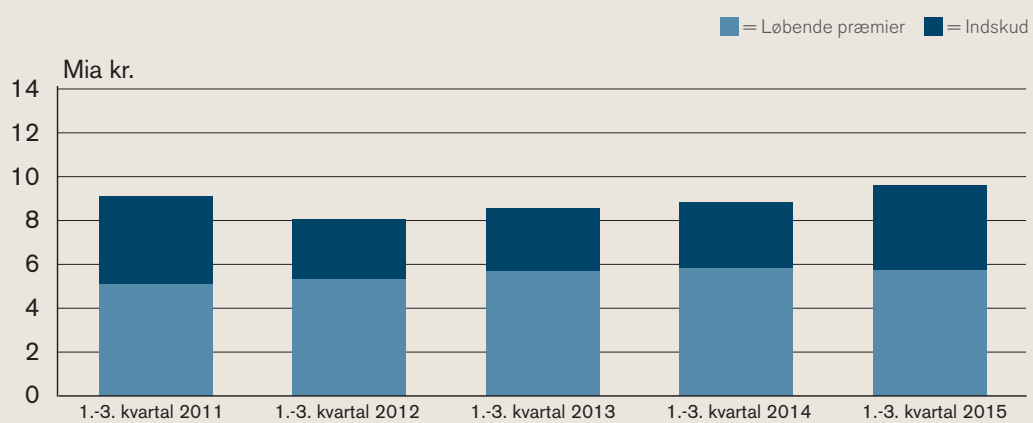
Der er indtægtsført delvis driftsrisikoforrentning, mens 313,8 mio. kr. er overført til skyggekontiene.

Vækst i bruttopræmier

Nordea Liv & Pension oplevede fortsat vækst i bruttopræmierne i 3. kvartal 2015. Samlet steg indbetalingerne med 9 pct. i årets første tre kvartaler i forhold til samme periode i 2014 og nåede 9,6 mia. kr.

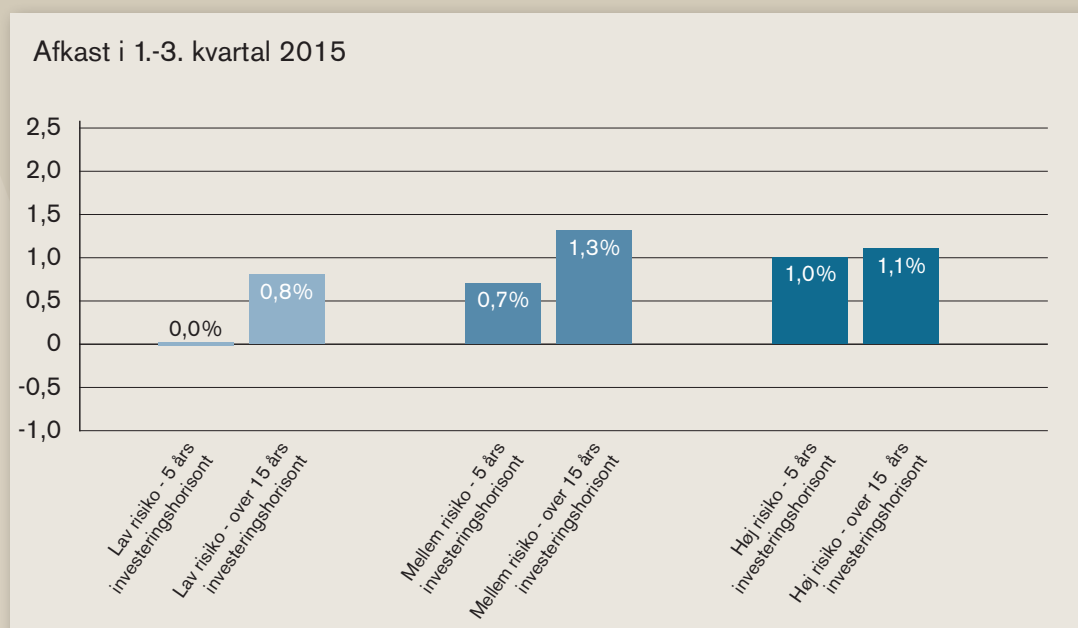
Præmievæksten er præget af selskabets stærke position i markedet med høje bonusgrader, konkurrencedygtige afkast, en bred produktpalet og innovative rådgivnings- og servicekoncepter i løbende udvikling.

Udviklingen i danske præmieindbetalinger

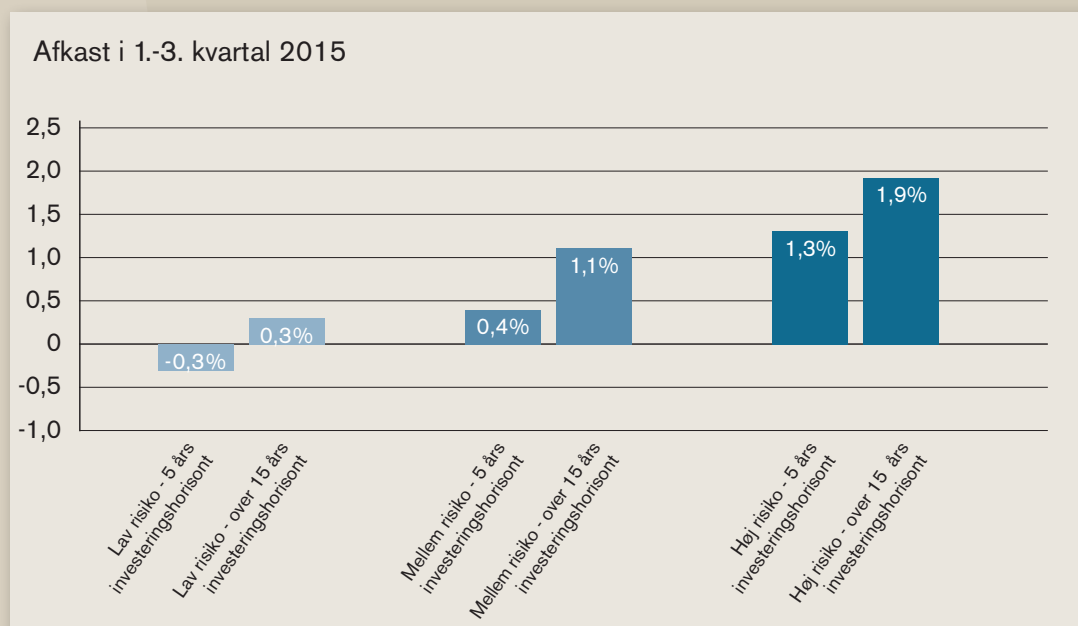

Livscyklus

Vækstpension Aktiv

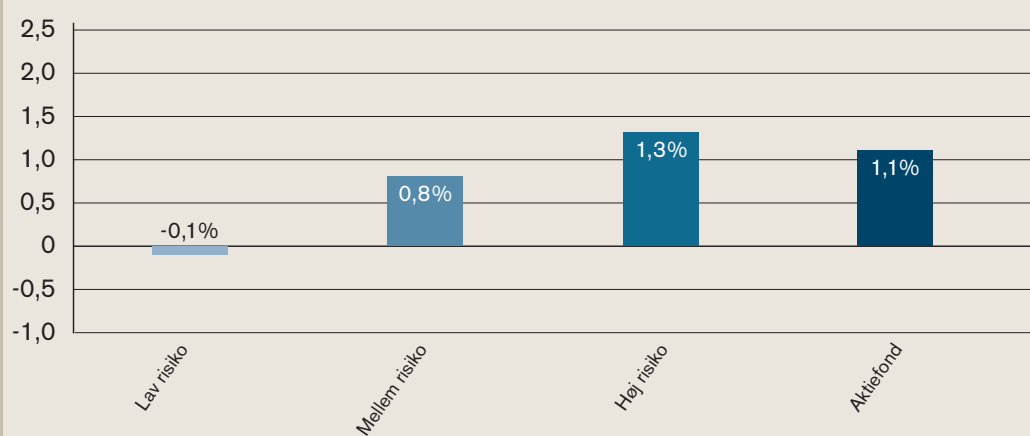
Vækstpension Index

Link Pension

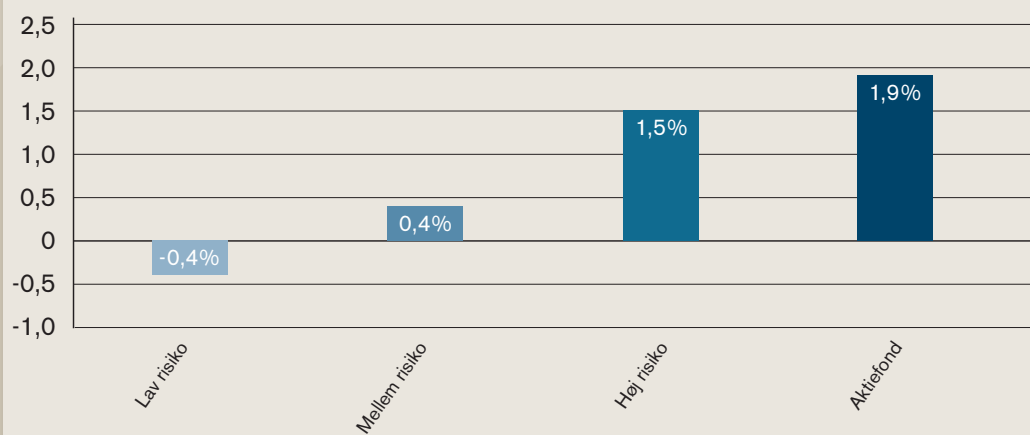
Link Pension Aktiv

Afkast i 1.-3. kvartal 2015

Link Pension Index

Afkast i 1.-3. kvartal 2015

Turbulent 3. kvartal på børsmarkedene

Ved indgangen til 2015 var det Nordea Liv & Pensions forventning, at 2015 ville blive et godt børsår med pæne afkast på risikoaktiver, herunder aktier, mens afkastforventningerne til obligationer var mere afdæmpede grundet det meget lave renteniveau.

Frem til sensommeren så børsmarkedene ud til at ville leve op til disse forventninger, men i løbet af august udbrød der turbulens på markederne med et kursfald på ca. 10 pct. i de globale aktieindeks på blot én uge.

Den udløsende faktor var ændringen af den kinesiske valutakurspolitik. Gennem lang tid har de økonomiske nøgletal fra Kina været svage, og hen over sommeren er de kinesiske aktier faldet markant. Timingmæssigt var det derfor et uheldigt tidspunkt at så tvivl hos investorer verden over om, hvorvidt de kinesiske myndigheder har greb om situationen.

Problemerne i den kinesiske økonomi er imidlertid velkendte, og begivenhederne var således snarere katalysator end egentlig

årsag til markedsreaktionen. Den skal i stedet ses i lyset af en bredt funderet afkøling af de såkaldte vækstøkonomier helt generelt – og altså ikke kun af den kinesiske økonomi – samt det store fald i olie- og råvarepriser over det seneste år.

Afmatningen i vækstøkonomierne er mere markant end ventet, og da disse i dag udgør op imod halvdelen af verdensøkonomien, kan en afsmittende effekt på OECD-landene ikke udelukkes. Hovedscenariet er dog fortsat, at OECD-landenes økonomier er stærke nok til at modstå dette, men samlet set tegner der sig et mere broget billede end ved årets begyndelse.

På den baggrund, og med kun et kvartal tilbage af året, er afkastforventningerne til 2015 nedjusteret til 0–10 pct. på risikoaktiver. Usikkerheden er dog samtidig øget, så der er en vis mulighed for, at det kan gå bedre eller værre end forventet på den korte bane her i 2015. Ved indgangen til 2015 var det også forventningen, at markederne ville være mere præget af udsving end i 2013 og 2014. Denne forventning må siges at være opfyldt til fulde.

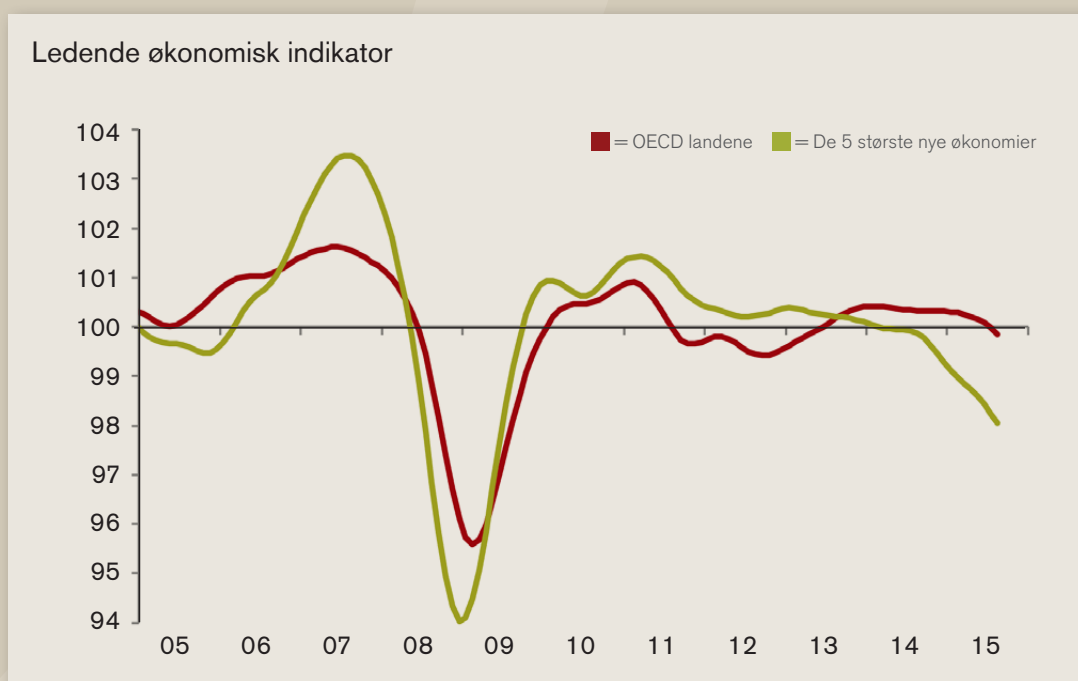
Pensionsinvestering er langsigtet

Pensionsinvesteringer er langsigtede af natur, og det er derfor vigtigt at have de langsigtede briller på – ikke mindst i urolige tider. De kommende måneder vil vise, om vi er på vej ind i en egentlig global afmatning. Det er ikke vores forventning, men det kan omvendt ikke helt udelukkes. Skulle det ske, er det Nordea Liv & Pensions vurdering, at der er endog meget begrænset risiko for en økonomisk nedtur af den kaliber, vi så i 2008.

Hovedscenariet for de kommende 1-3 år er derfor fortsat, at der forventes pæne afkast på risikoaktiver på niveau med eller lidt over den historiske norm – men også, at disse vil blive leveret med mere udsving på markederne, end vi har været vant til i de seneste år. Dette kvartals markedsturbulens er at betragte som en forsmag herpå.

Det samlede porteføljeafkast vil dog blive lavere i de kommende år, end tilfældet har været i de senere år, idet renteniveauet i dag er blevet så lavt, at obligationsinvesteringer vil give et afkastmæssigt mindre bidrag fremadrettet. For at afbøde dette fortsætter Nordea Liv & Pension med at udbygge porteføljen af infrastruktur-investeringer, nye typer af kreditinvesteringer m.m.

Økonomisk trend i OECD-landene og nye økonomier

* Kilde: OECD. OECD's ledende indikator er en sammensætning af en række forskellige nøgletal med det formål at forudsige den kommende økonomiske udvikling og ændringer heri. Her vises et uddrag af en længere tidsserie.

Det er særligt i situationer som den aktuelle, at aktiv forvaltning viser sig i praksis, idet vi tilpasser investeringerne i de forskellige aktivklasser i forhold til neutralfordelingen efter vores syn på den fremtidige udvikling på de finansielle markeder.

Solvens II

Solvens II, den omfattende nye europæiske regulering af den finansielle sektor, træder i kraft den 1. januar 2016, og Nordea Liv & Pension er klar.

Hensigten med Solvens II er, at

- Give forsikringstagerne betryggende beskyttelse
- Give forsikringselskaberne ensartede solvensregler
- Øge europæiske forsikringselskabers konkurrenceevne internationalt
- Understøtte stabilitet på de finansielle markeder

Solvens II bygger på tre søjler:

- Søjle I vedrører opgørelse af kapitalkravet
- Søjle II vedrører tilsynspligten og governance
- Søjle III vedrører oplysningspligten til myndigheder og kunder

Nordea Liv & Pension har implementeret markedets mest ambitiøse kapitalberegningsmodel, som er baseret på en avanceret fremregningsmodel. Vi prioriterer højt, at vores løsninger er state-of-the-art, som medvirker til at skabe sikkerhed for kundernes opsparing, selv i situationer med store udsving på de finansielle markeder.

Siden 2012 har Nordea Liv & Pension opfyldt funktionskravene i Søjle II. Fire funktioner skal være etableret og integreret i selskabets drift: Aktuarfunktion, Risk Managementfunktion, Compliance samt

Internal Audit. De er medvirkende til at understøtte en korrekt regelfølgelse og sikkerhed for de opsparede midler.

Søjle II dækker også over etablering af et risikostyringssystem, som danner udgangspunkt for selskabets solvens- og risikovurdering. Nordea Liv & Pension har etableret en proces, som er forankret i selskabets bestyrelse, og som medvirker til, at risiciene styres og håndteres korrekt. Det gør selskabet i stand til at reagere hurtigt og effektivt i situationer, hvor der måtte være behov for det.

Der er i Nordea Liv & Pension implementeret løsninger til Søjle 3, der sikrer den mest effektive håndtering af rapporter til kunder og offentlige myndigheder samt hele håndteringen af de mange data, der skal indrapporteres til offentlige myndigheder. Digitale løsninger også på dette område er højt prioriteret for at reducere de manuelle processer og for at kunne bruge ressourcerne mest effektivt i forhold til at skabe værdi for kunderne.

Forberedelsen op til Solvens II-reglernes ikrafttræden har været tidskrævende og ressourcetung, men Nordea Liv & Pension hilser de nye regler velkommen, idet de vil sikre de europæiske pensionskunder endnu bedre og skabe yderligere tryghed omkring pensionsopsparingerne.

”Mere end halvdelen af danskerne bruger under 1 time om året på deres pensionsordning. For mange betyder det, at de ikke kan være sikre på, at den faktisk passer til deres aktuelle situation og dækker deres behov på langt sigt. Det er vigtigt, at man husker at tjekke pensionsordningen, især hvis ens økonomiske eller familiære forhold ændrer sig. Derfor opfordrer vi til, at man bruger den ekstra time, vi får ved overgangen til vintertid, på pensionsordningen. På Pensionsdagen, søndag den 25. oktober, holder vi og andre pensionselskaber ekstraordinært åbent, så vores kunder også denne dag kan få svar på deres spørgsmål om pension.”

Adm. direktør Steen Michael Erichsen

**Pensions
dagen**

EN TIME KAN GØRE EN FORSKEL

“**Jeg tænker først
på min pension
den dag, der er
25 timer i døgnet**”

Det er der, når vi skifter til vintertid den sidste søndag i oktober...

Ring til os på tlf. 70 33 99 99 og få hjælp til at overskue din pension.

Telefonerne er åbne søndag d. 25 okt. 11-14.

Eller få overblik over din pension på pensionsdagen.dk

Nordea Liv & Pension nu i e-Boks

Nordea Liv & Pension har en langsigtet vision for kundekommunikationen, som har fokus på at møde kunderne i de relevante digitale kanaler. Det handler om at være til stede, hvor kunderne forventer at finde os.

Et skridt på vejen blev nået den 29. september 2015, hvor det blev muligt for kunderne at modtage pensionsoversigter og skattekorrektionsbreve fra os i e-Boks.

Kunderne skal selv melde sig til at modtage post fra Nordea Liv & Pension i e-Boks. Alle kunder vil i løbet af 4. kvartal få tilsendt post i e-Boks fra Nordea Liv & Pension, således at de bliver gjort opmærksomme på, at de kan tilmelde sig.

Kunderne kan forvente forstærket kommunikation via e-Boks i de kommende år.

Dokumenter og breve fra Nordea Liv & Pension vil stadig ligge i den enkelte kundes arkiv på Netpension.

Valg til foreningen for Nordea Liv & Pensions kunder

Den 6. august 2015 blev opdelingen af TryghedsGruppen til virkelighed, så kunder i Nordea Liv & Pension fik deres egen forening med en kapital på 8 mia. kr.

Der afholdes landsdækkende valg i starten af 2016, hvor 50 kunder skal vælges til repræsentantskabet for foreningen. De får unik mulighed for at være med til at beslutte, hvilken retning den nye forening skal gå i.

Opstillingsperioden for kandidater, der ønsker at stille op til repræsentantskabet, er fra 3. november til 8. december 2015. Det kræver 25 stillere at stille op til valget, og kandidaterne skal skriftligt præsentere sig selv, og hvad de vil arbejde for, hvis de bliver valgt ind til repræsentantskabet.

Det vil være det nye repræsentantskab, der træffer beslutning om etablering af bonus og evt. almennyttige aktiviteter samt om den nye forenings strategi og navn.

Alle kunder har stemmeret og modtager brev med stemmeseddel forud for valget, der finder sted i perioden 26. januar til 2. februar 2016. Valgresultatet foreligger 5. februar.

Den nye forening planlægger en bred kommunikationsindsats i forbindelse med opstillingsperiode og valg, så det sikres, at alle kunder får mulighed for at søge indflydelse på foreningens strategi og profil.

”Den nye forening giver vores kunder eksklusive fordele, fx i form af direkte indflydelse på foreningens arbejde og Nordea Liv & Pensions bestyrelse samt mulig medlemsbonus. Medlemsbonus er en kontant fordel for både eksisterende og nye kunder – en fordel, som kunderne kun kan få i Nordea Liv & Pension.”

Adm. direktør Steen Michael Erichsen

Fakta om den nye forenings bestyrelse

Bestyrelsen for den nye forening er valgt blandt repræsentantskabets medlemmer. Formand er Peter Gæmelke og næstformand Kent Petersen. Herudover består bestyrelsen af Anders Hjulmand, Magnus Skovrind Pedersen, Peter Lindholm Sørensen og Cathrine Riegels Gudbergsen.

Den nye forening har overtaget TryghedsGruppens to poster i Nordea Liv & Pensions bestyrelse. Peter Gæmelke og Anders Hjulmand er udpeget til Nordea Liv & Pensions bestyrelse som repræsentanter for den nye forening.

Giv livet videre

Nordea Liv & Pension har i foråret/sommeren 2015 støttet kampagnen Giv livet videre, som havde til formål at få danskerne til at tage stilling til organdonation. Kampagnen er nu slut, og der kan gøres status over effekten.

Kampagnen kørte i mange kanaler, både trykt, elektronisk og i det offentlige rum og gjorde stort indtryk. Det kom bl.a. til udtryk på de sociale medier, hvor mange tusinde markerede deres opbakning. 1½ måned efter kampagnen kunne 48 pct. af befolkningen stadig huske at have set, talt eller hørt om den. 2 mio. danskere fik således ny opmærksomhed på organdonation.

Det har Donorregistret kunnet mærke. Således er der i kampagneperioden kommet 67.030 nye tilmeldinger til registeret. Det er en stigning på 552 pct. i forhold til de tre foregående måneder.

I Nordea Liv & Pension er vi glade for at have haft mulighed for at støtte et initiativ som dette. Nordea Liv & Pension arbejder med sundhedsforbedrende tiltag hos vores kunder og blandt vores medarbejdere og har siden 2010 bidraget aktivt til sundhedsdebatten i Danmark med udgangspunkt i vores egne erfaringer med at skabe en sund arbejdsplads. Det ligger i naturlig forlængelse heraf, at vi også støtter op om den generelle folkesundhed i Danmark.

Hoved- og nøgletal

Mio. kr.	1.-3. kvartal 2015	1.-3. kvartal 2014
Hovedtal		
Bruttopræmier		
Løbende præmier	5.702	5.819
Indskud	3.872	3.002
Bruttopræmier i alt	9.574	8.821
Forsikringsteknisk resultat livsforsikring	243	560
Resultat syge- og ulykkesforsikring	0	-4
Egenkapitalens investeringsafkast	-8	19
Resultat før skat	235	575
Periodens resultat efter skat	191	434
Aktiver i alt	218.378	198.340
Egenkapital	6.305	6.338
Hensættelser til forsikrings- og investeringskontrakter	148.152	146.614
Heraf kollektivt bonuspotentiale	7.854	5.906
Nøgletal i pct.		
Investeringsafkast før PAL (Pension med gennemsnitsrente)	-0,4	10,9
Afkast af aktiver og passiver set under ét	1,8	5,9
Omkostningsprocent af præmier	4,9	5,2
Omkostningsprocent af hensættelser	0,4	0,4
Bonusgrad	10,4	7,4